List 26. Tečaj L.

NOVICE
gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemane za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr., — po pošti prejemane pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserate) vzprejemlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 24. junija 1892.

Politiški oddelek.

Pred prevratom.

Strašna jeza je v nemško-liberalnem taboru, ker je Abram imenovan ministerskim svetnikom in je vlada odredila, da morajo v Celji, Celovci in pa pri okrajnem glavarstvu v Beljaku sprejemati tudi slovenske vloge in jih slovenski reševati. Vsi nemški listi kriče o velicih milostih, ki jih vlada deli Slovencem. Ta krik je popolnoma neopravičen. Da bi kak Slovenec ne smel postati ministerski svetnik, tega pač nikdo zahtevati ne more. Če pogledamo seznam višjih uradnikov, se mi hitro prepričamo, da smo Slovenci primeroma mnogo slabše povsod zastopani, nego pa so Nemci in Italijani. Da bodo nemški uradniki podrejeni slovenskemu ministerskemu svetniku, to ni nič tacega. Koliko časa so pa bili slovenski uradniki podrejeni nemškemu osebnemu referentu. Seveda poprej je bilo vse v redu, če tudi so naši uradniki večkrat čutili neugodno sapo v višjih krogih. Novi ministerski svetnik pa tudi ni kak strankar, temveč je le popolnoma nepristranski uradnik. Celo nemški listi se ne upajo trditi, da bi kedaj bil preveč pokazal svoje strankarstvo. Nič druzega ne vedo navesti proti njemu, da sta ga baje grofu Schönbornu priporočila slovenska poslanca Klun in Šuklje. To pa pač ni nobena pregreha, posebno, ker je priporočenec tudi res kos svoji nalogi.

Noben list ne odreka sposobnosti gospodu Abramu za novo mesto. Da o tem niti govoriti ne marajo, če tudi naglašajo, da pri imenovanji mora odločevati kvalifikacija, ne pa politično prepričanje. Če natančno stvar ogledamo, je gospod Abram mnogo primernejši za to mesto, nego pa gospod Pflügl, katerega je predlagalo graško nadsodišče. Mi ne dvojimo, da bi gospod Pflügl ne bil vešč tudi slovenščini. Ali pomisliti je, da novi ministerski svetnik ni referent le za graško nadsodišče, temveč tudi za zadersko, inomoško in tržaško. V tem okoliši govori se nemški, italijanski, slovenski in hrvatski jezik. Vse te jezike pa gospod Abram govori, dočim noben list ne pove, da bi gospod Pflügl govoril italijanski ali pa hrvatski. Gospod Abram je bil torej za svoje sedanje mesto izredno kvalifikovan, in ko bi se nemški liberalci v resnici držali načela, da se je pri tacih imenovanjih držati le boljše kvalifikacije, bi morali biti slovenskima poslancema še hvaležni, da sta ministra opomnila na moža bolje sposobnega za to mesto.

Kar se pa tiče slovenskega uradovanja v Beljaku. Celovci in Celji, je pa tako utemeljeno v državnih osnovnih zakonih, da se kar čudimo, da se temu morejo upirati ljudje, ki se tako radi imenujejo ustavoverce. Vlada je le to odredila, čemur je levica pritrdila, ko se je sklepala sedanja ustava.

Levičarji so že imeli več posvetovanj, kaj jim je sedaj storiti. Plener je že parkrat tudi hotel iti k Taaffeju, ali poslednji ga zaradi bolezni vsprejeti ne more. Nemški liberalci in nacijonalci so se dogovorili, da bodo v tej stvari vzajemno postopali, da dosežejo bolj gotov vspeh. Da bi se imenovanje Abramovo preklicalo, tega si ne upajo naravnost zahtevati, temveč zahtevajo le, da se z drugimi imenovanji sedanja napaka po moči popravi in da sploh vlada nastopi Nemcem prijaznejšo politiko. Posebno pa liberalci tirjajo, da se vlada odreče podpori Hohenwartovega kluba. Pri prvi priložnosti bodo liberalci pritisnili z vso silo na vlado, da jim da kako zagotovilo, da se bode bolje ozirala na nemštvo, to je, da bode pospeševala ponemčevanje na vse kriplje. Če pojde po želji liberalnih Nemcev, se bode tudi jako omejil delokrog ministerskemu svetniku Abramu, da se ne bode mogel ozirati na potrebe slovenskega prebivalstva. Na Koroškem, Štajerskem in Primorskem so še take pomanjkljivosti, kar se tiče jezikovnega znanja sodnih uradnikov, da bode novi ministerski svetnik pokazati moral nenavadno odločnost, če hoče napraviti razmere, ki bi le malo ugajale potrebam prebivalstva. Nam se prav nič čudno ne zdi, da se Nemci bojé, da se te pomanjkljivosti ne razkrijejo, ker so baš njih narodnosti uradniki, ki nimajo potrebne jezikovne kvalifikacije. Nedostatke bi mogel novi

ministerski svetnik odkriti in odpraviti samo, če se mu ne bi od nobene strani delale ovire. Če mu bodo pa minister in drugi uradniki polena metali pod noge, pa seveda ne bode ničesa mogel storiti. Levičarji pa nameravajo s svojim pritiskom vlado prisiliti, da zabrani novemu ministerskemu svetniku vsako svobodno gibanje. Posledica temu bi pa ne bila, da bi slovenščina v uradih ne le ne napredovala, temveč rapidno nazadovala. V javnem življenji ravno tako ni nobenega obstanka, kakor v prirodi. Če ni napredovanja, je pa nazadovanje.

Levičarji dobro vedó, kako važen je sedanji trenotek, zaradi tega so pa pozabili mejsebojne prepire in hočejo skupno postopati proti nam. Pozabili so vse nasprotja mej liberalci in nacijonalci, celo nemško-narodni protisemit poda roko Plenerju in Chlumeckemu v borbi proti Slovanom. Sedaj se gre za veliko. Nikakor ne samo za nas, temveč tudi za Slovane v severnih kronovinah. Če levičarji zmagajo proti nam, bodo s tem večjim pogumom začeli od vlade zahtevati, da si ravno po njih željah tudi na severu. Po prvem porazu se vlada tudi ne bode mogla več vspešno ustavljati, temveč bode odjenjevala korak za korakom. Od Taaffejeve spravljive vlade bode kmalu ostal le prijeten spomin, dočim se bode vladalo po nemškem sistemu.

Najžalostnejše je pa, da se mej Slovani nevarnost, ki preti, še prav ne spozna. Še vedno se prepiramo mej seboj, ko bi bilo treba, da se vse slovanske stranke ravno tako podajo roke, kakor so si jih podali liberalni in nacijonalni Nemci. Na Češkem radikalnejši elementi še vedno nečejo slišati o nobeni spravi vseh čeških strank, pri nas se pa že od neke strani začenja novo ruvanje. Pri tacih razmerah se levičarjem ni treba bati hudega upora. Bojazen je torej popolnoma opravičena, da se našim nasprotnikom njih namera posreči, da nas potisnejo za več desetletij nazaj — kakor se je na nekem shodu izrazil dr. Tavčar — in bodemo zopet tam, kjer smo bili pod Auerspergovo vlado in bodemo morali delo znova začeti. Tedaj bodemo gotovo vsi obžalovali sedanje nepremišljeno postopanje, ali po toči ne bode pomagalo zvoniti.

V Pragi 22. junija. (Izv. dop.)

Veselega je od tukaj vam jako malo pisati. Političen položaj je jako zamotan in težaven. Potrebno bi bilo skupno delovanje vseh strank, ali baš sedaj je najmanj pričakovati, da bi se moglo tako skupno delovanje doseči. Staročehi in pa veleposestniki ne morejo iti za vrtoglavo mladočeško politiko, ki že ne vidi druzega izhoda nego skrajno pasivno opozicijo, kakor odpoved plačevanja davkov in odrekanje vojaških novincev.

Po shodih, kjer se taka sredstva priporočajo, ljudstvo govornikom pritrjuje, ali resno pa malokateri na to misli, niti govorniki, niti poslušalci. Dr. Gregr je dajal na nekem shodu razumeti, da naj bi nikar ne kadili tobaka, da vlada ne bode imela toliko dohodkov. Veliko odobravanje je vzbudil ta nasvet. Posledic pa ni nobenih imel. Niti jedne smodke se ni manj prodalo. Celo dr. Gregr še puši avstrijske smodke, njegovi poslušalci pa tudi. Slišal sem celo praviti, da so idoč od dotičnega shoda nekaterniki šli naravnost k prvi tobačni trafiki, da si kupijo smodk in jih prižgo.

Dosti bolje ni z odrekanjem pobiranja davkov. Jedna občina je pobiranje res odrekla in govorilo se je tudi o nekaterih druzih, da to tudi storé, ali faktično se pa dosedaj še niso odločile za kaj tacega. V veliki večini čisto čeških občin pa vzlic vsej agitaciji o tem ničesa slišati ne hoté.

Primere z Ogersko in Italijo so šepave. Na Ogerskem so vse stranke in vsi narodi bili za obnovljenje državnega prava, na Češkem pa vsaj sedaj Nemci, ki jih je skoro tretjina, nečejo ničesa slišati o češkem državnem pravu. Na Ogerskem so bile vse stranke jedine, na Češkem se pa veleposestvo neče odločiti za skrajne korake.

Mladočehi sami vedo, da so jo zagazili, ali sedaj ne morejo se lahko umakniti. Narod je preveč navdušen za državno pravo, da bi sedaj mogel se odločiti za kako zmernejšo politiko.

Staročehi so dvajset let neprenehoma narod navduševali za državno pravo. Lahko je umljivo, da je do njih zgubil svoje zaupanje, ko niso več pri vsaki priliki naglašali državnega prava češkega. Mladočehom jih je torej bilo lahko izpodbiti s češkim državnim pravom. Ko so tako Mladočehi pridobili narod zase, pa tudi morajo tirati skrajno politiko. Ko bi v državnopravnem vprašanji prijenljivejši postali, bi kmalu tako imenovana kmetska stranka jih spodbila z istim državnim pravom, kakor so oni Staročehe.

V nekaterih krajih so volilci za skupno delovanje strank, ali v večini okrajev bi pa Mladočehi zgubili ves vpliv ko bi se sedaj sporazumeli s Staročehi. S svojimi agitacijami so prebivalstvo tako nahujskali proti Staročehom, da bi tudi njim odtegnilo zaupanje, ko bi jeli pogajati se s staročeško stranko. Mladočehi so torej prisiljeni nadaljevati svojo sedanjo politiko. Na Češkem so take razmere, da se nobena stranka ne more držati z drugim, kakor z državnopravnim programom. Realistična stranka je sprva bila se osnovala na programu narodne jednakopravnosti, ali ni mogla prospevati. Še le, ko se je v državnopravnem vprašanji postavila na skrajno mladočeško stališče, je mogla spraviti svoje ljudij v postavodajne zastope. Glavni vodja te stranke v narodnem oziru ni posebno strog in posebno rad naglaša važnost nemščine za Čehe. Narod mu pa vse to odpušča, da le v državnopravnem vprašanji hodi za dr. Gregrom.

Pričakovati pa še ni, da bi se stvari kaj kmalu premenile. Mladočehi bodo hodili radi ali neradi še nekaj časa po sedanji nevarni poti. Kam jih dovede sedanja njih politika, ne vedo sami, pa tudi noben drugi ne. O tem Mladočehi tudi ne mislijo, žive tako rekoč od danes do jutri. Njih jedina skrb je, obdržati se kolikor časa je moč na površji, kaj bode potem, za to se pa nič ne zmenijo.

Tudi jim dosti misliti ne pomaga, ker so preslabi, da bi se mogli ustavljati javnemu mnenju, ki jih kakor deroča reka nese naprej.

Politični pregled.

Državni zbor. — Dne 15. junija t. l. imela je gosposka zbornica kratko sejo. Zakonski predlog glede borznega davka in glede plačevanja kolkovine za inozemske delnice, zadolžnice in rente se vsprejme, istotako tudi vladna predloga glede dunajskih prometnih naprav. Glede vladne predloge o draginjskih prikladah državnim uradnikom sklene se ostati pri prvotnem ukrepu, to je, da je dovoliti samo pol milijona goldinarjev.

V seji poslanske zbornice dne 14. junija odgovarja poljedelski minister grof Falkenhayn na interpelacijo zaradi přibramske nesreče. Minister pravi: Ogenj nastal je 31. maja ob 2. uri popoludne. V rudniku je bilo tedaj 835 delavcev in od teh se jih je rešilo 522, drugih 319 je pa mrtvih. V rešitev ponesrečencev storilo se je, kolikor je bilo moč. Glede postanka ognja ne ve minister nič gotovega povedati. Posl. Heinemann poroča v imenu imunitetnega odseka o prošnji dež sodišča dunajskega, da je smeti sodno postopati proti poslancu Pernerstorferju, ker je na nekem volilskem shodu imenoval poslansko zbornico „najbolj korumpirani parlament“ glede sedanje vlade pa klical „proč s to slabo vlado.“ Posl. Kramař in dr. Pacak se odločno izjavita proti temu, da bi se Pernerstorfer izročil sodišču in povdarjata, da resničnosti Pernerstorferjevih besed ni treba še-le dokazovati. Glede Spinčičeve zadeve zahtevata oba poslanca, da razprava o tej reči že enkrat prične. Ko so govorili še poslanca Hauck in Kaiser ter poročevalec Heinemann in se izrečno izrekli zoper prošnjo dunajskega deželnega sodišča, vsprejel se je predlog imunitetnega odseka in se torej prošnja odbila. Na to se je nadaljevala razprava o predlogu glede stavbenih obrtov. Po kratkih govorih poslancev Exnerja in Siegmunda sklenilo se je preiti v specijelno razpravo. Predlog imunitetnega odseka, da ni dovoliti v preiskavo zoper dalmatinskega poslanca Biankinija in graškega poslanca Morreta, se vsprejme skoraj ednoglasno. Na konci seje izroči posl. Hauck predsedniku neko interpelacijo, v kateri interpeluje vlado zaradi konfiskovanja nekaterih časnikov. Ker je bilo v interpelaciji tudi nekaj konfiskovanih člankov ponavljanih, predsednik Smolka ni pustil interpelacije čitati. Posl. Hauck odločno temu ugovarja in zahteva, da se interpelacija prečita. Posl. dr. Fuss ostro prime predsedništvo, češ, da je to proti opravilnemu redu, ako se interpelacija ne prečita in odločno zahteva, da se to zgodi. Od kod ima neki predsednik pravico, interpelacije kar v koš metati? Kaj tacega se dosedaj še ni zgodilo. Tudi posl. dr. Vašaty se oglasi in odločno zahteva, da se interpelacija prečita. Predsednik dr. Smolka čitanju še vedno ugovarja in svojo prvotno razsodbo le v tem premeni, da hoče interpelacijo interpelantu vrniti, ne pa v koš vreči. Predloga, da je o tem glasovati, ali naj se interpelacija prečita ali ne, predsednik ne da na glasovanje. Vsled tega nastal je po zbornici velik nemir, kajti večina poslancev bila je jako nevoljna zaradi vedenja predsednikovega in slišali so se živahni ugovori. Iz tega nemira pa se je dr. Smolka rešil s tem, da je zaključil sejo in odšel. Mej raznimi drugimi interpelacijami, ki so se stavile v tej seji je tudi interpelacija posl. Borčiča do trgovinskega ministra, v kateri se ta vpraša, kako hoče varovati avstrijske vinorejce vsled sklepa italijanskega parlamenta, da se ima znižati carina na vino.

V seji dne 17. t. m. izroči se najprve več nujnih predlogov glede državne podpore za nekatere po toči poškodovane okraje na Gorenjem Avstrijskem in Moravskem. Na to vstane predsednik dr. Smolka in pravi, da ima predsedništvo pravico zabranjevati, čitati odstavke interpelacij, s katerimi se žali dostojnost ali nravnost, ali pa če so kaznivi. Nedopustno je bilo torej tudi glasovati o posl. Vašatyja predlogu. Željo posl. Haucka, da je konfiskovane članke v interpelaciji izpustiti in interpelacijo brez teh prečitati, je predsednik zadnjič zaradi velikega nemira preslišal in hoče danes temu vstreči. Interpelacija se na to prečita in izroči pravosodnemu ministru. K besedi se oglasi posl. Hauck. Toda predsednik ga zavrne rekoč, da ne dopušča o tej stvari govoriti. K besedi oglasita se na to tudi Pernerstorfer in dr. Steinwender, toda tudi tema dvema predsednik isto pove. Nastal je velik nemir v zbornici. Oglasita se še dr. Vašaty, in dr. Pacak k besedi, toda predsednik se iz nova izjavi, da ne pusti govoriti. Na to slišali so se od vseh stranij nevoljni klici: „To pa vender ne gre! To je nasilstvo! Ali je to zbor mož, da trpi kaj tacega!“ Razburjenost bila je že do vrhunca. Naposled se dr. Smolka vender omehča in da besedo posl Hauckku. Ta odločno protestuje proti postopanju predsedništva in zahteva, da zbornica razsodi o tem ali naj se konfiskovani članki prečitajo ali ne. Tudi oporeka trditvi, da bi bili omenjeni odstavki nenravni in nedostojni ali celo kaznivi. Čita par odstavkov teh člankov. Posl. dr. Vašaty odločno oporeka, da bi imelo predsedništvo tako pravico in da more isto k večemu zahtevati tajno sejo. Naposled predlaga, da naj se prebero tudi izpuščeni odstavki Hauckove interpelacije. Posl. dr. Plener se sicer ne strinja s postopanjem predsedništva, vender pa meni, da ni glasovati o Vašatyjevem predlogu, sicer pa ne odreka pravice predsedništvu cenzurirati tudi interpelacije. Posl. dr. Pacak ugovarja Plenerju in pravi, da predsedništvo nima po opravilnem redu nobene pravice cenzurovati interpelacij. Posl. Kaiser pravi, da je tega krivo klerikalno-liberalno predsedništvo. Posl. dr. Fuss predlaga, da naj se zadeva izroči odseku za opravilni red, da se o njej posvetuje in poroča. Posl. Kaizl podpira Fussov predlog in izjavlja, da je poobláščen umakniti Vašatyjev predlog. Predsednik na to obljubi, da bode predlog dr. Fussa odkazal odseku za opravilni red v poročanje. Na to pričela se je specijelna razprava o stavbenih obrtih. Posl. Zallinger zagovarja male obrtovalce in predlaga, da se sprejmo med stavbene obrtnike tudi koncesijonirani zidarji, tesarji in kamnoseki. Posl Siegmund zagovarja vladni predlog. Posl. Rammer je za Zallingerjev predlog. Razprava o tem predmetu se na to prekine in ko se izroči še nekaj interpelacij se seja zaključi.

Osnovalni odbor za I. katoliški shod je v „Slovenci“ objavil sledeče vabilo: „Slovenci! Izredni časi imajo izredne potrebe, katere zahtevajo izrednega, nenavadnega delovanja. Dandanes imamo take čase. Današnjo dôbo smemo imenovati nekako pripravljanje na odločilni boj med Kristom in Antikristom, med načeli krščanskimi in protikrščanskimi. Nasprotniki-brezverci dobro umevajo svojo nalogo. Marljivo se zbirajo, razumno se organizujejo in primerno si razdeljujejo delo. Vsled tega živahnega delovanja je njih moč velika. Večinoma povsod so si pridobili v svojo oblast vzgojo človeštva, zakonodajalne zbornice, časopisje, meč in denar. Dasi se nasledki brezverstva kažejo v nevabljivih žalostnih podobah ne le v duševnem, marveč vzlasti tudi v gmotnem oziru, vendar je človeštvo vzgojevano po brezverskih načelih duševno že tako onemoglo, da še vedno dere za njim v svoj — propad. Tej razjedajoči sili nasproti deluje že 19 vekov katoliška cerkev. In ko dandanes gleda te žalostne razmere, toži, kakor nekdaj Gospod, rekoč: „Množice se mi smilijo“. Zato cerkev kliče na delo vse svoje zveste: „Zbirajte se, družiti se, delajte, da rešite, kar je rešiti mogoče!“ Tako kliče Leon XIII., slavnovladajoči papež, katoličane na delo. Med drugim priporoča jim v ta namen vzlasti katoliške shode, kjer se javno razodeva katoliška zavest, odkoder se katoliško prepričanje in delovanje tako vspešno razširja med ljudstva. Hvala Bogu, da

*

med Slovenci brezverstvo nima onega pogubnega vpliva kakor drugod. A tajiti ne smemo in ne moremo, da tudi med Slovence sili brezverski duh. Nevarnost je vedno večja, zato treba delovati o pravem času, da se poživlja in prenavlja tudi v prihodnje katoliško prepričanje in katoliško življenje v vseh slojih slovenskega ljudstva. Ta misel je rodila prepričanje, da je tudi za Slovence potreben katol. shod. — Osnovalni odbor, ki se je ustanovil v ta namen, dovršil je najpotrebnejše priprave in danes stopi pred Slovence ter jih vabi na I slovenski katoliški shod, ki se bo vršil v Ljubljani dné 30. in 31. avgusta t. l. po točno določenem programu. Slovenci! I. slovenski katoliški shod v Ljubljani naj spričuje, da živi med nami še vedno isto katoliško prepričanje, s katerim se je naš narod odlikoval vsa stoletja, odkar je vstopil v katoliško cerkev. Ta shod naj bo svetu porok, da Slovenci tudi v sedanjih časih ostanemo zvesti načelom katoliške vere, ter da smo pripravljeni vse storiti, da ta načela ostanejo v veljavi pri našem ljudstvu za vselej. V ta namen pa nam treba: Jasnosti o naših namenih in sredstvih. — Medsebojni razgovori umnih zbranih mož na katoliškem shodu k temu gotovo mnogo pripomorejo. Treba nam je navdušenja za našo sveto stvar. In kaj naj nas bolj navdušuje, kakor v obilnem številu zbrani rojaki, ki so v svojem prepričanji in v svojih namenih vsi enega duha in enega srca, pripravljeni, da ponesejo seboj sklepe katoliškega shoda ter jih širijo in jim veljavo pridobivajo med drugimi svojimi rojaki! Treba nam je pred vsem jedinosti in složnega delovanja. — Osnovalni odbor vabi zato vse Slovence na katoliški shod ter bo še posebno povabil vse zakonodajalne zastopnike slovenskega ljudstva. Za slogo na podlagi načel katoliške vere delovati, za to jedinost navduševati, to je posebno važen namen katoliškemu shodu. Najlepše bi bil dosežen namen I. slovenskemu katoliškemu shodu, ko bi bila dosežena ta jedinost med Slovenci. Naj bi pač vsak zavedni Slovenec deloval na to, da se taka jedinost vstvari in ohrani med Slovenci, ker le v tej jedinosti je mogoče v resnici koristno delovati za naš narod, le v tej jedinosti je mogoče narodu slovenskemu ohraniti njegov narodni obstanek. Katoličani Slovenci! Pridite v obilnem številu na I. slovenski katoliški shod. Razpravljale se bodo na tem shodu stvari, ki zanimajo vsakega zavednega Slovenca. Kmet, rokodelec in delavec, prijatelj šole, vêde in umetnosti, pospeševatelj poštenega tiska in katoliškega življenja, z besedo: vsak pravi prijatelj dušnega in gmotnega napredka med Slovenci našel bo na katoliškem shodu mnogo zanimivega in koristnega. Katoliški Slovenci pokažimo na I. slovenskem katoliškem shodu, da smo in da vedno ostanemo zvesti sinovi svojemu Bogu in svojemu domu ter da hočemo, kakor to zahtevajo sedanje razmere, na podlagi načel naše katoliške vere, skupno in jednotno delovati za duševni in gmotni napredek svojega ljubljenega naroda!"

Hrvatska. — Vlada je razpustila mestni zbor v Zagrebu. Zbor se je vladi hudo zameril s tem, da je bil sklenil, da ne odpošlje k petdesetletnici obnovljenja ogerske države v Budimpešto deputacije, če ne bode hrvatske deputacije pred kralja vodil ban. Ker gospodje v Budimpešti niso dopustili, da bi ban predstavil Hrvate, je zagrebška deputacija izostala. Mestni zbor je pa vlada razpustila. Vlada bode pač napela vse sile, da pri novih volitvah v mestni zbor spravi tudi sebi povoljno večino, da potem na Hrvatskem ne bode več veljavnejšega zastopa, ki bi se upal vladi upirati.

Italija in Nemčija. — Italijanski kralj in kraljica došla sta dne 20. t. m. v Potsdam, da obiščeta nemškega cesarja in cesarico. Vsprejem je bil jako prisrčen in navdušenost prebivalstva velika. Kraljevskima dvojicama napravljajo se povsod velikanske ovacije. Pri povratku obiskala bode kraljevska dvojica tudi Berolin. Magistrat dovolil je 10 000 mark v okrašenje ulic. Časopisi temu posetu pripisujejo veliko važnost, povdarjajo prijateljske odnošaje mej Nemčijo in Italijo in slavijo italijansko zvestobo glede storjene zveze.

Francija. — Mej francoskimi ministri zavladalo je zopet nesporazumljenje. Vojni minister Freycinet se ne more menda več sporazumeti z ministerskim predsednikom Loubet-om in pričel je pogajanja s Constansom, nasprotnikom sedanjega predsednika v namen, da bi se sedanja vlada vrgla in spravila na krmilo nova vlada, v kateri bi bila tudi ona dva zastopana. Koliko je na tem resnice, ne vemo, očividno pa je, da je Freycinet republičanskega predsednika Carnota jel po strani gledati in mu nasprotovati. Govori se celo, da Freycinet sam hrepéni po predsedništvu.

Srbija. — Umrl je regent Protič. Pokojnik bil je najstarejši član regentstva in posebno naklonjen sedanjemu razkralju Milanu. Protič je, kakor znano, najbolj roval proti Nataliji in delal prepire mej njo in Milanom glede vzgoje njihovega sina Aleksandra, sedanjega kralja srbskega. Do izvolitve novega regenta vodila bosta regentstvo ostala dva regenta Ristič in Belimarkovič.

Belgija. — Pretečeni teden vršile so se v Belgiji volitve v narodno zbornico in v senat. Te volitve so bile pa za to posebno važne, ker imata nova zbornica in senat zvršiti revizijo ustave. Izida volitev ni nobena stranka posebno vesela. Sicer si je konservativna stranka zopet pridobila povsod večino, ali dvetretjinsko večino je vender izgubila. Tega kriva je pa zveza liberalne, napredne in socijalistiške stranke, ki so vzajemno delovale. V senatu bode 46 konservativcev in 30 liberalcev, v zbornici poslancev pa 92 konservativcev in 60 liberalcev. Kako bi pri tem razmerji glasov izpala revizija ustave se ne ve, eni pravijo, da se bo vsprejela občna volilna pravica, drugi pa zopet sodijo, da bode konservativna stranka prodrla. Ker je za vsaki predlog tikajoč se revizije ustave treba dvetretjinske večine, te pa nima nobena stranka, mogoče je še, da se bo vsa stvar zavlekla. Pri tej razmerji glasov je premenba le mogoča, da se edna stranka sprijazni s predlogom druge stranke.

Rusija. — Finančnemu ministru Višnjegradskemu se je zdravje že toliko zboljšalo, da je upati, da z dnem 1. septembra zopet prevzame vodstvo finančnega ministerstva. — Žid Hirsch in ruska vlada sta se glede izseljenja židov tako sporazumela, da se v 25 letih na Hirscheve stroške izseli iz Rusije 3,500.000 židov. Letos izseli se jih 25.000. Izseljevanje vodil bo posebni osrednji odbor v Peterburgu. Izseljeni židje izgube vse ruske državljanske pravice in Hirsch vložil bode 100.000 rubljev kavcije, da se nobeden izseljenec več ne povrne v Rusijo.

Grško. — Pričakuje se vsaki dan, da odstopi staro ministerstvo in nastopi novo, sestavljeno po smislu ravno završenih volitev v narodno zbornico. Novi ministerski predsednik bo Trikupis. Govori se, da so Trikupis in njegovi somišljeniki jako nevoljni, ker se pusti sedanji vladi toliko časa gospodariti in da se sedanjo ministerstvo ni prisililo takoj po završenih volitvah dati ustavko. Staro ministerstvo izdalo je menda več odredb, ki Trikupisu niso povšeči. — Predsednikom zbornice voljen je Boudouri pristaš Trikupisov.

Obrtnija.

Nekaj o lesnih namakah.

(Holzbeizen.)

(Dalje.)

5. Zelene namake. a) Les namoči z ocetovokislo glinico (essigsaure Thonerde), potem pa ga prevleci z

obaro iz jagod kozje črešnje in indigo-karmina. Jagode kozje črešnje in sorodnih krhljikovcev prodajajo pod imenom rumene jagode (Gelbbeeren).

b) 10 gramov indigo-karmina raztopi v 50 gramih vode; potem raztopi še v vreli vodi 20 gramov čiste pikrinove kisline (Pikrinsäure), ter obe raztopini skupaj zmešaj.

Anilinske zelene namake. a) Svetlo-zelena: 150 *g* metil-zelene (Methyl-grün), 3 kilograme dežnice.

b) Temno-zelena: 150 *g* metil-zelene, 30 *g* Bleu de lumière, 4 *kg* dežnice.

c) malahitovo-zelena: 150 *g* malahitovo-zelene (Malachitgrün), 3 *kg* dežnice.

d) Rumenkasto-zelena: 180 *g* kisle-zelene (Säuregrün), 4 *kg* dežnice.

e) Listno-zelena: 150 *g* malahitove-zelene, 30 *g* naftalinove-rumene, 4 *kg* dežnice.

f) Temna listno-zelena: 150 *g* malahitove-zelene, 30 *g* Bleu de lumière, 3 *kg* dežnice.

6.) Rujave namake. a) Skuhaj 500 gramov modre prožiljke (Campeche-Blauholz) in 500 gramov orleana v 3 kilo vode, tej obari pa prideni raztopino 15 gramov pepeljike v 50 gramih oceta. — Oboje skup daje dobro rujavo namako.

b) Kuhaj 1 del katehuja (Katechu) v 6 delih vode in sicer jedno celo uro, med kuhanjem pa večkrat mešaj, da se katehú ne posede na dno in ne prime posode, potem precedi skozi čisto platno, osnaži posodo, vzemi iz nje goščo, na to pa v njej tekočino še jedenkrat povrí. Konečno raztopi deseti del goluna in namaži še z vročo tekočino dotični les. Ko se posuši, namoči les še z raztopino 1 dela dvojno kromovo-kislega kalija v 25 delih vode. Potem dobi les lepo nasičeno kostanjevo barvo.

c) Jodova tinktura (Jodtinctur), raztopljena v vinskem cvetu, daje tudi lepo rujavo barvo, ki pa se ne drži na zraku in svetlobi.

d) Raztopi 1 del nadmanganovo-kislega kalija (übermangansaures Kali) v 20 delih vode. Ta namaka je jako primerna za veliko slučajev. Večkrat če namažeš les ž njo, bolj postane temen. Na hruški in črešnji se posebno lepo podá. Barva je trpežna in izvrstno sprejema razne lake in pokosti. Po namazanji treba les dobro z vodo zmiti. Opisana namaka se prime celo na limanih ali pa s polituro napojenih ploskvah.

e) Splošno v porabi je lepa rujava, zelo trpežna namaka, katero dobimo, ako raztopimo primerno množino kaselske rujave barve (Casslerbraun) v vreli vodi, potem pa ji pridenemo malo sode ali pa pepeljike.

f) Raztopi v 2 kilogramih vode 150 *g* pepeljike, ter s to vrelo raztopino namoči les. Ko se posuši, napoji ga še z vrelo raztopino 20 *g* šiškove kisline (Pyrogallussäure) v 2 *kg* vode.

g) Ako vložiš segnjitih orehovih korenin v kako kislino, dobiš lepo rujavo namako. Če si vzel solno kislino, je barva orehova, če pa rabiš solitarno kislino, postane les bolj mahagoniju podoben. To namako je priporočati posebno za mehke lesove.

h) Naberi v jeseni zelenih orehovih luščin, raztolči jih nekoliko in pusti, da gnjijo kake 2 meseca. Potem stolči luščine v možnarji, na to jih kuhaj z dvojno množino vode v posebnem lonci, prideni malo goluna in lepa rujava namaka je gotova. (Dalje nasl.)

Obrtnijske raznoterosti.

Pritrjevarje železa v kamen. Novejši poskusi v Ameriki so pokazali, da cement najbolje pritrdi železo v kamen, boljše nego žveplo ali pa svinec. Železo v cementu tudi nikdar ne zarjaví. Tudi cena cementa je ugodna tej porabi. Samó to je nerodno, ker potrebuje cement vsaj jeden dan, da se potrdi, mej tem ko sta žveplo in svinec v kratkem času strjena.

Razna lepila (kiti). Za razna lepila podajemo tu nekaj novih pravil. a) Kit za železo, ki ostane tudi v razbeljenem stanu nespremenjen: 4 dele železnih opilkov, 1 del stolčene mastne ilovice, 1 del neizgorne ilovice se dobro zmeša in s slano vodo napoji. V vročini se to lepilo stopi v steklu podobno maso, ki je silno trpežna. b) Kit za les in opeko: 2 dela zmljetega in lesenega oglja in $1\frac{1}{2}$ dela ugašenega vapna se z gorkim katranom (Steinkohlentheer) zmeša, da nastane precej trdo testo, ki se potem gorko porabi.

Kmetijstvo.

Vreme.

Od vremena je odvisna dobra ali slaba letina. Zatorej se kmet tako rad povprašuje, kako bode vreme? Sestavil je celo vrsto pravil o vremenu, iz mej katerih je pa večina brez vsacega pomena, posebno tiste, ki se opirajo na vreme kacega gotovega dné, morda na tacega gotovega svetnika.

Od starih časov so že narodi prepričani, da ima mesec silen vpliv na vreme. Natančnejše preiskave učenjakov pa dosedaj niso mogle tacega vpliva konstatovati, dasi znanost popolnega vpliva na vreme mesecu ne odreka. Vlade so osnovale velike zavode, na katerih opazujejo vreme in potem sklepajo po znanostnih načelih, kako bode vreme prihodnjih 24 ur. Dlje nego 24 ur se vreme skoro ne da za naprej določiti. Te znanstvene preiskave pa še niso dognale popolnoma zanesljivih pravil. Sploh so skušnje pokazale, da se sedaj samo z znanostnimi pripomočki vreme ne da še zanesljivo določiti, temveč večkrat navadne skušnje dadé več zanesljivejših navodil.

Važna priprava za določitev vremena je barometer. Če barometer zmerno pada, je pričakovati slab veter. Ko se pa zopet živo srebro v barometru vzdiguje, je pa navadno hujša sapa. Ako je pa močna sapa pri padajočem barometru, bode pa močen vihar.

Če je zrak posebno čist, tako da se jasno vidijo daljne gore, pričakuj dežja. Če pa zrak ni čist in vleče prav majhen vetrič, je zlasti jeseni pričakovati trajnega lepega vremena. Oblaki, ki se zbirajo ob vrhovih gora

in se polagoma širijo, napovedujejo dež. Če popoldne se pooblači in začne dež iti, navadno gre dež skoro vso noč. Če pa dež začne iti dopoldne, navadno preneha do poldneva.

Posebno je velikega pomena, kakšno je nebo pred solnčnim vzhodom in po solnčnem zahodu. Če je po solnčnem zahodu nebo bledorumeno, bode trajen dež. Lepa jutranja zarja napoveduje dež, sivo jutranje nebo pa lepo vreme. Če se zvečer zbirajo na zapadu kope oblakov in solnce ne zaide za gore, temveč se skrije poprej za oblake in se več zopet ne pokaže, bode dolgo grdo vreme. Če se pa oblaki pred solncem razhajajo in solnce zaide za gore zapustivši lepo zarjo, bode pa vreme lepo.

Če se megla vzdiguje, bode grdo vreme; če pa pada, pa pričakuj lepega vremena. Če je zjutraj velika rosa, je zlasti v poznem poletji lep dan. Večerno bliskanje v daljavi ob vročih dnevih zvečer pri sicer jasnem nebu je znamenje, da bode še dolgo lepo. Dobre napovedovalke vremenskih prememb so živali. Če se vzdigujejo kvišku žuželjke, bode lep dan, če pa letajo pri tleh in so posebno nadležne, pa pričakuj dežja. Tukaj smo navedli nekatera občna pravila. Sicer se pa ne da določiti lahko kaj sploh veljavnega. Mnogo je odvisno od krajevnih razmer. Zaradi tega pa vsak sam opazuj vreme v svojem kraji in dobil bodeš bolj ali manj zanesljivih znamenj.

Vreme, ki je pa zaznamovano v pratikah, bodi si že navadna ali stoletna, pa nima nobene veljave. Stoletna pratika opira se na staro vero, da ima vsako sedmo leto jednako vreme. Skušnje so pa pokazale, da na tem ni prav nič resnice, pač pa učenjaki hočejo vedeti za neko daljšo vremensko dobo, ali vendar še ni nič gotovega. Sploh smemo biti jako nezaupni proti vsemu vremenskemu prerokovanju na daljše dobe, nego jeden dan.

Poučni in zabavni del.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

259.

Smrt Livingstone-ova. Druga ekspedicija Stanley-eva. Ugogo. Boji.

Uspeh te ekspedicije je imel vrlo velike posledice, sedaj se je začel svet čedalje bolje zanimati za to nepoznato zemljo. Z vseh stranij so vstajali odvažni možje, da pojdejo za Stanleyem. Tako je iz Angleške odšla ekspedicija Cameronova, preden se je bil Stanley povrnil. Ta misija, katerej je namen bil priteči na pomoč Livingstone-u in Stanleyu, ni se izvršila, ker se je že izvedelo, kako je ž njima, ko je bil Cameron komaj par dnij od Zanzibara. Ali on je vse eno potoval dalje v notranjo Afriko, da odkrije Kongo. Ker pa je zavil preveč na jug, ni se mu posrečilo. Na tem potu je srečal Cameron blizu Taboraha sluge Livingstone-ove, kateri so nosili k morju truplo velikega preiskovalca. Livingstone je umrl na obali jezera Bemba, na pragu tajinstvenega kraja, ki ga je hotel preiskavati. Zvesti črnci so bili ohranili truplo njegovo v soli ter odnesli v Zanzibar, od koder se je prepeljalo na Angleško. Angleška je izkazala največjo čast mrtvemu Livingstone-u. Sedaj leži skromni afriški preiskovalec v Westmünsteru, kjer počivajo največji sinovi Angleške.

Stanley ni bil človek, da ostavi nedovršeno delo, čegar skrivnost je Livingstone vzel seboj v grob. Iz svojih razgovorov ž njim pa iz skupnih preiskavanj je razvidel, da je treba poiskati izliv jezera Tanganike, obod jezera Viktorije popolniti, Nilove izvore iztakniti, in preiskati vse prostrane zemlje mej jezerom Tanganiko in zahodno Afriko.

Kedar se je Stanley povrnil iz vojske z Ašanti, sklenil, je da se povrne v osrednjo Afriko. Za to mu je trebalo znatnih sredstev, ki jih je tudi koj dobil. Gordon Benett od „New-York Heralda“ in lastnik „Daily Telegrapha“ sta oskrbela Stanleyu potrebno glavnico, da more popolniti delo svojih prednikov. Umnej in plemenitej inicijativi teh dveh mož geografski svet zahvaljuje največje odkritje v novejšem času, odkritje Konga.

Dne 21. sept. 1874. l. nahajamo Stanleya zopet v Zanzibaru, kjer pripravlja svojo veliko ekspedicijo. Dne 17. nov. je bilo vse dovršeno, in odrinil je v notranjo Afriko s tremi Evropejci: dvema bratoma Pocockoma in s Friderikom Barkerom na čelu 366 črnih nosačev in vojakov. Ta silna karavana je bila dolga skoro en kilometer, in bremena so bila primerno razdeljena, tako da je bilo veselje gledati uzorni red, ki je vladal v celej karavani. Močan in žilav možak je nosil sveženj tkanine do 27 *kg* teže; mal in podprt možak vrečo biserov do 22 *kg* teže; mlad človek od 18—20 let škrinjo do 20 *kg* teže, v katerej so bili naboji; ljudem ozbiljnim in previdnim so bile zaupane dragocene priprave, prelomljive reči: termometri, barometri, ure, sekstanti, busole, fotografske priprave; najboljšim hodačem, kateri so imeli čvrsto, varno in pravilno hojo, bili so zaupani trije kronometri zamotani v pavolo in zaprti v škrinjo, katera je bila težka do 11 *kg*. Sprevodniki so nosili medeno žico, ki ima veliko ceno v notranjej Afriki. Potem so prišli gorostasni in močni možaki, kateri so nosili ladijo „Lady Alice,“ ki je bila se ve da razložena; po štirje so nosili jeden kos, pa so se večkrat zamenili. Plačani so bili bolje od samih glavarjev, tudi so dobivali še enkrat toliko jesti in piti kakor drugi, in imeli so pravico vzeti svoje žene seboj. Bilo pa je v karavani 36 ženâ in 6 dečkov, kateri so capljali za svojimi materami ali prazen ni hodil nobeden, nosili so male lahke reči, n. pr. kuhinjsko posodje.

Novice.

— **Osobne vesti.** G. dr. Jož. Rakež, vrl narodnjak, nastanil se je kot zdravnik v Ljutomeru. — Učitelj gosp. J. Ferlan na Zalemlogu je premeščen v Tunjice. — Učitelj gosp. J. Černe začasno suplent na poljedelski šoli na Grmu, nastopi svoje učiteljsko mesto na Vrhniki. — Okrajni glavar g Franc Kankovsky premeščen je iz Brežic v Maribor. Vodstvo okr. glavarstva v Brežicah je prevzel začasno okr. komisar gosp. Adolf Rotondi d' Arailza. — Poveljnik domobranskega bataljona št. 25 v Ljubljani, major g. Iv. Wodniansky, odlikovan je z vitežkim križcem Franc Jožefovega reda.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslal župnik v Žminji, v č. g Karlo Miklavčič, za svojega osemletnega pastirovanja v Istri prištedenih 100 gld. „v čast sv. Cirilu in Metodu, ki naj prosita Boga, da se v veri združijo slovanski rodovi.“ Vis. č. g. Ivan Gerdol, župnik v Škorklji pri Trstu, je podaril 100 gld. z željo, da s tem zneskom postane naša podružnica na Greti član pri „Rojanskem posojilnem društvu.“ Vis. č g. Ivan Cotelj, župnik v Kanfanaru v Istri, je daroval 23 kil težak zaboj raznovrstnih, prav zanimivih knjig, med njimi tudi molitvenih knjig svoje ranjce matere z željo, da bi se vročile na Koroško. — To vam je, rojaki, požrtvovalno domorodstvo vrle naše primorske duhovščine. Vspehi družbini v Trstu, kjer vzgajamo veri, cesarju in domovini zvest naraščaj, navdušujejo in ohrabrujejo jo v toliki darežljivosti. Bog ji povrni stotero!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Nesreča.** Z Dobrove se nam piše dné 21. junija: Včeraj dopoludne so Hudnikovi iz Švice spravljali seno na ono stran vasi ob Gradašici. Ž njimi bil je tudi njihov 4letni sinko France, skakal je tam okolo kopic in se za nje skrival. Ko ga dalj časa ni več videti, ga domači še le pogrešé, iščejo ga — a najdejo čez par ur — v krnici vtopljenega. Otroci se res nikdar dosta ne varujejo!

— **Nemška učenost.** Večkrat strmimo, kako da nam Slovencem morejo nemško liberalni in nacijonalni kolovodje odrekati obstanek, in ne moremo razumeti, zakaj tako grozen krik zaženó, kadar kak Slovenec dobi od vlade košček kruha, ki mu gre po božji in človeški pravici. Temu je vzrok, da so se ti možje v mladosti krivo izobrazili, in da so se jim posebno gledé Slovanov vcepili napačni nazori, katerih se zdaj ne morejo otresti. V dokaz naj navedemo knjigo: „Handbuch der Geographie für die Jugend“, ki je s svojimi 567 stranmí leta 1848 v četrti poboljšani izdaji šla med nemški svet širit zgoraj omenjene krive nazore. Spisal jo je J Annegarn, profesor v Braunsbergu. Ta knjiga še nič ne vé, da so že l. 1848 na sedanjem Slovenskem prebivali Slovenci, ali vsaj Kranjci, ali kaj tacega, ampak uči na 111. strani tako: „Kärnthen, Krain und Istrien haben über eine Million Inwohner von verschiedener Nation und Sprache, Deutsche, Italiener, Griechen, Heiducken (Räuber), Juden, Zigeuner u. s. w.“ Kateri teh junakov je li zatrosil v iste tri dežele v polovici stoletja do milijona Slovencev? Nemci, ki beró statistiko naših dnij, si ne morejo drugače misliti, kakor da je bil to edino le gospod „Rauber“, in ti Slovenci morajo tedaj biti ravbarsko ljudstvo, za katero so primerna služba — vislice, ali pa si mislijo, da vlada s svojo statistiko laže na škodo zgoraj omenjeni druhali, kateri na čelu stojé Nemci. V nemški učenosti ima tedaj korenino nemška krivičnost proti Slovencem.

— **Nova jama.** Pri Blokah prišli so pri kopanji vodotoka v Novovas na sled precej veliki podzemski jami.

— **Strela ubila.** Pri Bazovici v tržaški okolici ubila je strela mladenča, ko je šel s polja domov.

— **Pri poštnih nakaznicah** do 10 gld. plačevalo se bode od 1. julja t. l. naprej le 5 kr. nakaznine. Doslej je bilo 5 kr. plačati le, če se je poslalo do 5 gld.

— **Nesreča.** Dne 19. t. m. bral je 10letni posestnikov sin Jož. Mrak iz Cirčič pri Kranji rudeče jagode. Po neprevidnosti pa je padel raz 50 metrov visoko pečino tako močno v globino, da je bil na mestu mrtev.

— **Slovenci v Ameriki.** V Ameriki živi do 12 000 Slovencev, mej temi 27 duhovnikov in sicer škofa dr. Janez Vrtin in dr. Ignacij Mrak, opat dr Bernard Ločnikar in misijonarji gg.: Jak. Trobec, Jan. Stariha, Ivan Solnce, A. Ogulin, Al. Plut, Jos. Kastigar, Ivan Pavlin, Ivan Tory, Fr. Bajec, Fr. Šušteršič, J. Buh, Fr. Košmerl, Simon Lampè, Ivan Žužek, Peter Jeram, Ig. Tomazin, Janez Čebul, Jos Zalokar, Filip Erlah, A Režek, Severin Gross, Ciril Zupan, Roman Homar, Vinc. Šifrer.

— **Neusmiljenka.** V Trstu zaprli so pretečeni teden neko babico, ker je proti obljubljenemu plačilu 140 gld. hotela odložiti dva meseca starega dečka. 54letna neusmiljenka pripeljala se je z dečkom iz Gorice.

— **Toča.** Iz Šentjernejske okolice se poroča, da je dne 17. t. m. ondi napravila toča mnogo škode. Isto se poroča iz okolice novomeške.

— **V Kozjem na Štajarskem umoril** je neki hlapec na dopustu bivajočega žandarma Wacha, vodjo postaje v Marenbergu. Napal ga je zavratno z motiko in ranil tako močno na glavi, da je ranjenec kmalu na to umrl. Povod napadu in umoru je bila baje ljubosumnost.

— **Na vislice obsodilo** je celovško porotno sodišče posestnika Fr. Glauneggerja iz Bitenj na Koroškem, ker je svojo ženo umoril, potem pa obesil.

— **Petdesetletnica.** Dne 5. novembra t. l. praznovala bode državna gimnazija v Trstu svojo petdesetletnico. V ta namen sestavil se je izmej nekdanjih učencev tega zavoda poseben odbor, kateremu je naloga prirediti v ta spomin posebno slavnost.

— **Zvon padel iz zvonika.** V Pulji se je na sv. Rešnjega telesa dan pri zvonenji odtrgal v neki tamošnji cerkvi večji zvon in je padel iz lin na trg. Zvon razbil se je na kosce, a poškodoval ni nobenega.

— **Žalosten spomin.** Dne 19. t. m. bilo je 25 let, ko je bil cesar Maksimiljan v Mehiki ustreljen. V Ljubljani živi še kakih deset Mehikancev.

— **Glasbene matice** pevski zbor priredi v nedeljo dne 3. julija t. l. izlet na Bled. Izletniki odidejo s posebnim vlakom iz Ljubljane ob 6. uri zjutraj in se vrnejo iz Lesec ob 9. uri zvečer.

— **Občina Gorenja Šiška** izločila se je prostovoljno iz okoliša ljubljanskega mesta, kar se tiče naznanila ognja raz Grad. Ljubljanski gasilci torej odslej naprej ne bodo več hodili v slučaji kakega požara gasit v Gorenjo Šiško.

— **Razglas.** C. in kr. intendancija 3. voja v Gradci razglaša za preskrbovalne magacine v Gradci, Mariboru, Celovci, Ljubljani, Trstu, Gorici in Pulji zakup glede zagotovljenja ovsa, sena, slame, drv, premoga, koaksa in sveč za l. 1892. Pri obravnavi, ki se bode vršila dne 16. julija v Ljubljani vsprejemale se bodo tudi ponudbe za ljubljansko šoto. Natančnosti poizvedo se v c. in kr. preskrbovalnem magacinu v Ljubljani, razglas in splošne pogoje pogledati je pa moč tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice.

— **Tabačne trafike v Avstriji.** Po najnovejših izkazih je v Avstriji 72.574 malih in 969 glavnih trafik. Tobaka in smodk pokadi se vedno več, četudi so se nekatere vrste tobaka in smodk podražile.

— **Mestno redarstvo ljubljansko** zaprlo je urarja M. Rasbergerja, ker je ure, ki so mu jih večinoma kmetje dali popravit, zastavljal v zastavnici kranjske hranilnice. Rasbergar je bil hud loterijec.

— **Avstro-ogreska — laška trgovinska pogodba.** Znana nesrečna klavzula glede vinske carine, kot pritiklina trgovinskim pogodbam, stopila je, kakor smo že poročali dne 20. t m. veljavo. Uradni list laški razglasil je te dni že dotični zakon.

— **Matica Slovenska** imela je v sredo dne 22. t. m. svoj XXVII. redni veliki zbor. Navzočih je bilo do 60 društvenikov. Predsednik g. kanonik in profesor Jos Marn zbor nagovori s primernimi besedami, se spominja v govoru dogodkov pretečenega leta in se konečno zahvali odbornikom, posebno pa blagajniku in tajniku na njihovem neumornem delovanji v prospeh „Matice Slovenske“. Račun in proračun se odobrita in vestno sestavljeno tajnikovo poročilo vzame se na znanje. Pri dopolnilni volitvi društvenih odbornikov je bilo oddanih 452 veljavnih glasov in voljeni so gg : Bartel Anton, dr. Janežič Ivan, dr. Jarc Anton, Majcinger Ivan, Pleteršnik Maks, Senekovič Andrej, dr Sket Jakob, Šuklje Franc, Vilhar Ivan, Zupančič Vilibald in dr. Zupanec Jernej. K sklepu zborovanja oglasi se g. župan Grasselli in predlaga, da naj občni zbor izvoli g. deželnega predsednika barona Winklerja častnim članom in to zaradi zaslug, ki si jih je stekel za slovensko zakonodajstvo. Predlog bil je vsprejet z živahnim dodobravanjem. Na to se predsednik zborovalcem zahvali in zaključi občni zbor.

— **Iz c. kr. mestnega šolskega svèta.** O seji c. kr. mestnega šolskega svèta ljubljanskega z dné 30. maja letos smo prejeli nastopno poročilo. Na znanje se vzemô stvari, ki so bile od zadnje seje sem rešene kurentnim pôtom. Gledé popolnitve na novo ustanovljenega četrtega služabniškega mesta na mestni nemški deški ljudski šoli gre predlog na visoki c. kr. deželni šolski svèt. — Zaradi izključitve neke učenke, sklene se še dalje pozvedovati in na podlagi pozvedb postopati. Za letošnjo učiteljsko konferencijo mestnega šolskega okraja je bil določen 30. dan junija in sicer se snide konferencija za slovenske in slovensko-nemške šole dopoludne ona za nemške šole popoludne. Reši se se prošnja nekega šolskega vodstva za odobrenje več izpustnic — Visoki c. kr. deželni šolski svèt je dovolil razširjenje doslej jednorazredne ljudske šole na Barji v dvorazredno; gledé nastanitve te šole v novem, nalašč v ta namen zgrajenem poslopji se sklene pri mestni občini storiti potrebne korake. — Prošnji dveh mestnih učiteljev za podporo glede nadaljne izobrazbe v počitniškem rokotvernem tečaji izročita se mestnemu magistratu s toplim priporočilom. — Poročila o nadzorovanji nekterih tukajšnjih ljudskih šol vzame mestni šolski svèt odobruje na znanje in pritrdi predlogom stavljenim v teh poročilih.

— **Muzejsko društvo** imelo je dne 21. t. m. svoj občni zbor. Iz tajnikovega poročila posnamemo, da ima društvo sedaj 198 članov. Zadnje leto pristopilo jih je 53. Dohodkov bilo je 1056 gld., stroškov pa 678 gld. Po sprejetju nekaterih nasvetov od strani članov izreče se na predlog g. ces. svetnika Murnika sedaj poslujočemu odboru zahvala in priznanje.

— **Vojaško.** Topničarske strelne vaje na strelišči pri Krškem pričele se bodo dne 1. julija. — Kakor poizvemo za gotovo, vršile se bodo letos velike vojaške vaje v okolici postojinski.

— **Strela.** V Smolincah pri sv. Lenartu ubila je strela 34letno kajžarico Uršulo Svokec. Svokec splezala je na črešnjevo drevo in si je nabirala črešnje. Ko pa pride do vrha, udari strela vanjo in jo vrže na tla, kjer obleži takoj mrtva. Njeni hčerki, ki je stala pod drevesom, se ni nič zgodilo.

— **Razstava v Plovdivu.** Oglasila za razstavo v Plovdivu, na kateri zamorejo tudi tujci razstaviti poljedeljske in obrtne stroje, vsprejemajo se do 30 t m Pojasnila daje tudi trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

— **Nesreča v Přibramu** Za vdove in sirote v Přibramu ponesrečenih rudarjev došlo je že 169.000 gld. To svoto in še došle milodare razdelila bode posebna komisija mej vdove in sirote po razmerji bede in potrebe.

Varstvo proti

živinski kugi, pšenu prašičev, muham v hlevih, mrčesom vsake vrste, gnjilobi in oštorjenju lesa, hišni in zidni glivi, mokrim zidovom itd.

daje priznano najboljši Barthel-ov izvirni

carbolineum

hkratu najcenejši in najboljši **orehovorujavi namaz za lesene predmete**, katere potem 3—4krat dlje trpé.

5 klg. po pošti gld. 1·50, 100 klg. gld. 16.— na Dunaju.

Troški majhni — korist tisučerna.

Prospekti in vsa druga pojasnila zastonj in franko.

MIHAEL BARTHEL in drug.

Dunaj, X, Keplergasse 20.

(Ustanovljeno 1781.) (1—2)

Nadalje prodaja **strešni klej Ia, strešni lak, patentovani kotran, karbolno kislino karbolno apno, kolomaz, železni lak** itd. po najnižji ceni.

Dopisuje se slovenski.

Vincenc Čamernik

kamnosek

v Ljubljani, Parne ulice h. št. 9

se najuljudneje priporoča prečastiti duhovščini v izvršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnoseškega dela

kakor **altarjev, obhajilnih miz** itd., slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo **najraznovrstnejših**, po **najnovejših obrisih prav lično in iz različnih vrst marmorjev** izdelanih

nagrobnih spomenikov.

Vse na tukajšnjem pokopališču stoječe in pri njem zgotovljene spomenike, kateri se vsled nedovoljno zidanega temelja nagibajo, **popravlja brezplačno dvakrat na leto** in sicer spomladi in pred Vsemi Svetimi.

Tudi p. n. **stavbenim podjetnikom** se priporoča za vsakovrstna (2—1)

stavbinska dela

katera **fino, trpežno** in **ceno** izvrši.

Filijalo sem popolnoma opustil.

Odgovorni urednik: **Gustav Pirc.** — Tisk in založba: **J. Blasnikovi nasledniki.**